

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Master Communicatiewetenschap

Vrije Universiteit

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
4.3 Standaard 3: Toetsing	11
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	13
5. Overzicht van beoordelingen.....	14
6. Aanbevelingen.....	15

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Master Communicatiewetenschap van de Vrije Universiteit beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

De doelstellingen van de opleiding zijn valide en relevant. Het panel waardeert het oogmerk van de opleiding om de studenten breed in de communicatiewetenschappen op te leiden. Ook is het panel positief over de doelstellingen om het onderwijs en onderzoek dicht bij elkaar te brengen in de opleiding en de studenten te leren de stap van theorie naar praktijk te zetten. Het panel ziet dat de opleiding zich hoofdzakelijk op kwantitatief onderzoek richt. Het aanbieden van de vier specialisaties aan de studenten ziet het panel als een positief aspect van de opleiding. Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het voor deze opleiding relevante beroepenveld.

Het domeinspecifieke referentiekader Communicatiewetenschap dat de gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben opgesteld, is een overtuigende beschrijving van het domein en van het eindniveau voor de bacheloropleidingen en de masteropleidingen in dit domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn een gepaste operationalisering van de doelstellingen, zijn duidelijk omschreven en stemmen overeen met het niveau van de master. Het panel bepleit om de beoogde leerresultaten die vermeld zijn onder leervaardigheden nader te expliciteren, mede om het verschil tussen het bachelor- en het masterniveau te duiden.

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure voor de opleiding op zich gepast. Het panel is evenwel van mening dat het pre-masterprogramma met vijf vakken (30 EC) en toegankelijk voor studenten van welke hbo-opleiding of wo-opleiding dan ook te licht kan worden genoemd. In de eerste vakken van de opleiding blijken sommige studenten bepaalde, gewenste kennis te missen. Het panel beveelt daarom aan het pre-masterprogramma te verzwaren en de toegang daartoe strikter te maken.

Het panel is te spreken over het curriculum van de opleiding. De inhoud en het niveau van de vakken zijn naar behoren. De samenhang van het curriculum voldoet. In het curriculum is veel ruimte gecreëerd voor onderzoeksprojecten. De studenten doorlopen tweemaal de empirische cyclus. Het panel beveelt aan dat enigszins terug te brengen waardoor ruimte ontstaat voor meer specialisatievakken. De samenwerking met de praktijk in het vak Science for impact 2 kan wellicht elders een plaats krijgen. Het panel vindt het wel belangrijk dat dit element behouden blijft.

Het panel prijst de grote betrokkenheid van de docenten bij de opleiding. De vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten zijn beslist naar behoren. Het team kent een goede mix van meer ervaren en jongere docenten.

Het didactische concept van de opleiding stemt goed overeen met de opleiding en de studenten. Het panel waardeert de variatie aan werkvormen in de vakken en stelt vast dat deze goed overeenkomen met de inhoud van de vakken. Het aantal contacturen in de opleiding en de student-docentratio van de opleiding voldoen zeker. De opleiding biedt kleinschalig en intensief onderwijs aan. De rendementcijfers van de opleiding zijn goed.

De visie en het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering zijn naar behoren. De positie van en het toezicht op toetsing en examinering door de examencommissie voldoet beslist.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen die een behoorlijke variatie hebben en die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel vindt dat de opleiding adequate maatregelen neemt om het effect van meeliften tegen te gaan.

De begeleiding en de beoordeling van de Masterthesis zijn in de ogen van het panel naar behoren. Het panel is wel van mening dat de studenten in de thesis zouden moeten aangeven op welke punten zij mogelijkerwijze hebben samengewerkt.

Het panel is positief over de maatregelen die de opleiding en de examencommissie genomen hebben om de kwaliteit van de toetsing en examinering te bewaken. Het panel heeft waardering voor het toetsplan van de opleiding maar vraagt zich wel af of het plan door zijn complexiteit gemakkelijk voor docenten te begrijpen is. Het panel bepleit om het toetsplan en de toetsmatrix te koppelen en het geheel transparanter te maken.

Het panel vindt de Masterthesen van voldoende niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die de examinatoren aan de theses hebben gegeven. Geen van de theses is door het panel als onvoldoende beoordeeld.

De opleiding heeft volgens het panel een aantal zinvolle stappen gezet om de studenten in contact te brengen met het werkveld en de ontwikkelingen daarin.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten hebben bereikt en dat de opleiding de studenten naar behoren voorbereidt op posities in het domein van de opleiding. Het panel bepleit om meer informatie te verzamelen over de loopbaan van de afgestudeerden, onder meer om het niveau van hun huidige functie beter te kunnen bepalen.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Master Communicatiewetenschap van de Vrije Universiteit heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 19 april 2019

Prof. dr. H. Vandebosch
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI heeft het verzoek ontvangen van de Vrije Universiteit een beoordeling uit te voeren van de opleiding Master Communicatiewetenschap met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep WO Communicatiewetenschappen waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is mede daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. H. Vandebosch, hoogleraar Departement Communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen (voorzitter);
- Prof. dr. A.A. Maes, hoogleraar Communicatie en Cognitie, Tilburg University (panellid);
- Prof. dr. T. Smits, hoogleraar Faculteit Sociale Wetenschappen, KU Leuven (panellid);
- C.H.W. Buurman, voorzitter Logeion, Nederlandse Beroepsorganisatie voor Communicatieprofessionals (panellid);
- P.A.M. Kwakman BSc, student Research Master Communication Science, Universiteit van Amsterdam, (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator vijftien eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 14 december 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten en alumni. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel over de verschillende standaarden en de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de vertegenwoordiger van het College van Bestuur van de instelling verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: M Communicatiewetenschap
Oriëntatie en niveau opleiding: Master Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: Politieke communicatie
Corporate communicatie en nieuwe media
Marketing en gezondheidsvoorlichting
Mediapsychologie
Locatie: Amsterdam
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands
Registratienummer in Croho: 21PL-66615

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Vrije Universiteit
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding Master Communicatiewetenschap is een opleiding van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit. Het bestuur van de Faculteit met aan het hoofd de decaan is verantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van alle opleidingen daarbinnen. Het onderwijs wordt verzorgd door de docenten van de afdeling Communicatiewetenschap binnen de Faculteit. Het management van de opleiding bestaat uit de opleidingsdirecteur, de opleidingscoördinator en het hoofd van de afdeling. De opleidingsdirecteur is verantwoordelijk voor de inhoud van de opleiding. Het afdelingshoofd draagt zorg voor de inzet van de medewerkers van de afdeling binnen de opleiding. De opleidingscoördinator is belast met de operationele uitvoering van de opleiding waaronder de verdeling van het onderwijs onder de docenten. De opleidingscommissie, die bestaat uit een gelijk aantal docenten en studenten, adviseert het opleidingsmanagement over de kwaliteit van de opleiding. De Facultaire examencommissie ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding. Voor een aantal specifieke zaken betreffende de opleiding is een subcommissie van de examencommissie in het leven geroepen.

De doelstellingen van de opleiding zijn studenten op te leiden in de wetenschappelijke studie van de productie, inhoud, betekenis, gebruik, systemen en effecten van communicatie voor individuen, organisaties en samenleving. De opleiding heeft aldus een brede oriëntatie. Meer in het bijzonder beoogt de opleiding de studenten wetenschappelijke kennis van communicatieprocessen te doen verwerven in algemene zin en specifiek binnen de vier aangeboden specialisaties, hen een brede kennis bij te brengen van sociaalwetenschappelijke methoden van onderzoek, en hen op te leiden om zelfstandig complexe wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken in communicatieprocessen te beschrijven, te analyseren en te verklaren. De opleiding kenmerkt zich door de sterke band tussen onderzoek en onderwijs en door de vertaling van theorie naar praktijk. De opleiding besteedt specifiek aandacht aan digitalisering. Alhoewel de opleiding de studenten ook in aanraking brengt met kwalitatieve methoden en technieken van onderzoek, ligt de nadruk op kwantitatieve methoden. In het verdiepende onderzoek binnen deze opleiding is te allen tijde sprake van kwantitatieve methoden.

De doelstellingen van de opleiding stemmen overeen met het Domeinspecifiek Referentiekader Communicatiewetenschap. De gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben dat referentiekader opgesteld. In het referentiekader zijn de plaats en de betekenis van de Communicatiewetenschap internationaal en in Nederland beschreven. Daarnaast zijn de gezamenlijke uitgangspunten van de opleidingen in Nederland aangeduid. Ook is het te bereiken eindniveau van de opleidingen voor zowel de bachelor als de master verwoord.

De opleiding biedt vier specialisaties aan. Deze specialisaties sluiten nauw aan op het onderzoek dat de stafleden binnen de opleiding doen. Deze specialisaties zijn Politieke communicatie, Corporate communicatie en nieuwe media, Marketing en gezondheidsvoorlichting en Mediapsychologie. De specialisatie Politieke communicatie bestudeert het aanbod aan nieuws en media voor burgers binnen het publieke communicatieproces. Corporate communicatie en nieuwe media gaat in op de strategische en

niet-strategische communicatie binnen, van en rond organisaties. De specialisatie Marketing en gezondheidsvoorlichting behandelt de rol van communicatie bij het beïnvloeden van individuen en groepen. In Mediapsychologie worden de psychologische processen bij de gebruikers van media bestudeerd.

De studenten worden opgeleid voor de arbeidsmarkt en om functies bekleden in het domein van de opleiding. Dat zijn functies als communicatie-expert binnen marketingbureaus of communicatiebureaus of bij afdelingen van bedrijven.

De opleiding heeft de genoemde doelstellingen geoperationaliseerd in de beoogde leerresultaten. Samengevat, omvatten deze beoogde leerresultaten kennis van en inzicht in theorieën van de communicatiewetenschap en aangrenzende wetenschapsgebieden in één van de vier specialisaties van de opleiding, kennis van en inzicht in geavanceerde kwantitatieve onderzoeksmethoden, kennis en vaardigheden om de theorieën en onderzoeksmethoden in één van de specialisaties toe te passen op maatschappelijke vraagstukken en wetenschappelijke vraagstukken, kennis en inzicht om theorieën en onderzoeksgegevens op validiteit en betrouwbaarheid te beoordelen, besef van maatschappelijke en ethische aspecten, communicatieve vaardigheden, professionele vaardigheden en zelfstandig kunnen werken aan vraagstukken in dit domein.

Om het masterniveau van de beoogde leerresultaten aan te tonen heeft de opleiding een overzicht gemaakt van de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptorren voor het masterniveau.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel waardeert het oogmerk van de opleiding om de studenten breed in de communicatiewetenschappen op te leiden. Ook is het panel positief over de doelstellingen om het onderwijs en onderzoek dicht bij elkaar te brengen in de opleiding en de studenten te leren de stap van theorie naar praktijk te zetten. Het panel ziet dat de opleiding zich hoofdzakelijk op kwantitatief onderzoek richt. Het aanbieden van de vier specialisaties aan de studenten ziet het panel als een positief aspect van de opleiding.

Het domeinspecifieke referentiekader Communicatiewetenschap dat de gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben opgesteld, is een overtuigende beschrijving van het domein en van het eindniveau voor de bacheloropleidingen en de masteropleidingen in dit domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het voor deze opleiding relevante beroepenveld.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen en zijn duidelijk omschreven. De beoogde leerresultaten stemmen overeen met het niveau van de master. Het panel bepleit om de beoogde leerresultaten die vermeld zijn onder leervaardigheden nader te expliciteren, mede om het verschil tussen het bachelor- en het masterniveau te duiden.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1 Beoogde leerresultaten als voldoende.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het aantal instromende studenten is de afgelopen jaren stabiel gebleven op ongeveer 140 tot 150 studenten per jaar. Studenten met een bacheloropleiding op het gebied van communicatiewetenschap, bestuurs- en organisatiewetenschap en sociale psychologie worden toegelaten tot de opleiding. Voor de aanvragen tot toelating van andere studenten neemt de toelatingscommissie een besluit. Studenten met een hbo-bacheloropleiding op dit gebied of met een wetenschappelijke bachelor in een ander domein dienen het pre-masterprogramma (30 EC) te doorlopen, alvorens zij toegelaten worden. Vooraleer zij het pre-masterprogramma kunnen volgen, dienen zij het pre-masterassessment af te leggen in onder meer taalvaardigheid, rekenvaardigheid en Engels. De toestroom vanuit het pre-masterprogramma is zeer omvangrijk en bedraagt ongeveer 90 studenten per jaar.

De totale studielast van de opleiding is 60 EC en de nominale studieduur van de opleiding is één jaar. De opleiding heeft een overzicht voorgelegd waaruit af te leiden is dat in het curriculum alle beoogde leerresultaten verantwoord zijn. In het curriculum volgen de studenten drie verplichte vakken (18 EC), twee specialisatie vakken (12 EC), één keuzevak (6 EC) en de *Masterthesis* (24 EC). De specialisatievakken gaan in detail in op de specifieke aspecten die aan de specialisatie verbonden zijn. De studenten moeten voor het keuzevak een keuze maken uit een lijst van vakken. Zij kunnen zich zo verder specialiseren. De verplichte vakken *Science for impact 1 en 2* behandelen sociaalwetenschappelijke theorievorming en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Het vak *Science for impact 1* gaat over theorieontwikkeling in de communicatiewetenschap, over de ontwikkeling van de wetenschap en over de ethische en normatieve aspecten van onderzoek in de communicatiewetenschap. In het vak *Science for impact 2* voeren de studenten in kleine groepen een theoretisch en empirisch onderzoek uit voor een opdrachtgever uit het werkveld. Aan dat onderzoek verbinden zij een advies voor de opdrachtgever. In dit vak doorlopen de studenten de gehele empirische cyclus. Het derde verplichte vak *Multivariate analyse* behandelt geavanceerde statistische methoden en technieken. Het curriculum wordt besloten met de *Masterthesis* waarin de studenten individueel een empirisch onderzoek uitvoeren. In het curriculum wordt aandacht besteed aan nieuwe ontwikkelingen. In vakken als *Social Robotics*, *Interne communicatie en nieuwe media* en *Problematic and beneficial effects of media use* wordt aandacht besteed aan de digitalisering van communicatieprocessen en aan methoden en technieken om digitale informatie te bestuderen. In de vakken *Nieuwsdynamiek in de digitale samenleving* en *News impacts in the digital age* worden big data technieken behandeld.

Er zijn 32 docenten aan de opleiding verbonden. Verreweg de meeste docenten zijn verbonden aan de afdeling Communicatiewetenschap. De meeste docenten zijn onderzoeker op hun vakgebied. Dat geldt voor ongeveer 70 % van hen. Het onderzoek waarborgt mede het academisch karakter van de opleiding. Ruim 80 % van de docenten is gepromoveerd. Het percentage docenten met een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) bedraagt ongeveer 63 %. Een aantal van de docenten die geen BKO hebben, is promovendus. Daarnaast zijn docenten met het BKO-traject bezig. Drie docenten zijn in het bezit van een SKO. De docenten spreken elkaar regelmatig over het onderwijs in het afdelingsoverleg maar ook in werkgroepen om specifieke aspecten van het onderwijs te optimaliseren. De docenten ervaren de werkdruk als hoog maar beheersbaar. De studenten zijn positief over de docenten en vinden hen ook gemakkelijk te benaderen.

Het didactisch concept van de opleiding beoogt het leerproces van studenten met verschillende achtergrond te bevorderen. Onder de studenten zijn relatief veel eerste-generatiestudenten. In lijn met dit didactisch concept biedt de opleiding kleinschalige vormen van onderwijs en scheidt zij mogelijkheden voor een persoonlijke band tussen docenten en studenten. De student-docentratio in de opleiding is naar schatting 15/1. Het aantal contacturen is gemiddeld 12 uur per week. De werkvormen zijn hoorcolleges, werkgroepen, practica, privatissimum en individuele begeleiding. De werkgroepen zijn kleinere groepen van ongeveer 25 studenten. Het privatissimum is een werkvorm met groepen van ongeveer vijf studenten. In de meeste vakken biedt de opleiding zowel hoorcolleges als werkgroepen aan. In de werkgroepen werken de studenten onder begeleiding van de docent aan opdrachten, papers en oefeningen. De opleiding zet digitale middelen in, ook om de voorbereiding van de studenten op de colleges te bevorderen. Voor de begeleiding bij de studie kunnen de studenten zich ook wenden tot de studieadviseurs. De studenten zien de opleiding als pittig en ervaren de studielast van het curriculum als hoog. De uitval uit de opleiding is zeer beperkt. Het rendement van de opleiding na één jaar is ongeveer 71 % en het rendement na twee jaar is ongeveer 91 %.

Overwegingen

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure voor de opleiding op zich gepast. Het panel is evenwel van mening dat het pre-masterprogramma met vijf vakken (30 EC) en toegankelijk voor studenten van welke hbo-opleiding of wo-opleiding dan ook te licht kan worden genoemd. In de eerste vakken van de opleiding blijken sommige studenten bepaalde, gewenste kennis te missen. Het panel beveelt daarom aan het pre-masterprogramma te verzwaren en de toegang daartoe strikter te maken.

Het panel is te spreken over het curriculum van de opleiding. De inhoud en het niveau van de vakken zijn naar behoren. De samenhang van het curriculum voldoet. In het curriculum is veel ruimte gecreëerd voor onderzoeksprojecten. De studenten doorlopen tweemaal de empirische cyclus. Het panel beveelt aan dat enigszins terug te brengen waardoor ruimte ontstaat voor meer specialisatievakken. De samenwerking met de praktijk in het vak Science for impact 2 kan wellicht elders een plaats krijgen. Het panel vindt het wel belangrijk dat dit element behouden blijft.

Het panel prijst de grote betrokkenheid van de docenten bij de opleiding. De vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten zijn beslist naar behoren. Het team kent een goede mix van meer ervaren en jongere docenten.

Het didactische concept van de opleiding stemt goed overeen met de opleiding en de studenten. Het panel waardeert de variatie aan werkvormen in de vakken en stelt vast dat deze goed overeenkomen met de inhoud van de vakken. Het aantal contacturen in de opleiding en de student-docentratio van de opleiding voldoen zeker. De opleiding biedt kleinschalig en intensief onderwijs aan. De rendementscijfers van de opleiding zijn goed.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2 Onderwijsleeromgeving als voldoende.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De regels en richtlijnen voor toetsing en examinering van de opleiding sluiten aan op het toetsbeleid van de Faculteit der Sociale Wetenschappen en zijn neergelegd in de Onderwijs- en Examenregeling en in de Regels en Richtlijnen Examencommissie.

Het toezicht op toetsing en examinering is in de handen van de facultaire examencommissie, die daarvoor terzijde wordt gestaan door de subcommissie voor deze opleiding.

De meeste vakken worden afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer van het vak bepalen. Elk van deze toetsen heeft binnen de vakken een gewicht ter bepaling van het eindcijfer. De vormen van toetsing zijn onder andere schriftelijke tentamens, opdrachten, papers en mondelinge presentaties. De toetsvormen zijn afgestemd op de inhoud van de leerstof. Behalve het vak Science for impact 2 en de Masterthesis hebben alle vakken een schriftelijk tentamen. Het aandeel van groepsopdrachten binnen een vak mag niet meer zijn dan 30 %, alhoewel dat geen formele eis is. Bij de beoordeling van groepsopdrachten wordt meestal de individuele bijdrage van studenten meegewogen.

De studenten sluiten de opleiding af met de Masterthesis. Voor de voorbereiding en het schrijven van de thesis is een handleiding beschikbaar. De thesis is gebaseerd op door de studenten uit te voeren empirische onderzoek. In de voorbereiding van de thesis werken de studenten in kleine groepen samen. Deze samenwerking is evenwel van beperkte duur. De begeleiding van de studenten is daarnaast individueel. De beoordeling van de Masterthesis is in handen van de begeleider en de tweede examinerator, die de beoordeling onafhankelijk van elkaar uitvoeren. Zij maken gebruik van een rubrics beoordelingsformulier met als beoordelingscriteria onder meer de theoretisch onderbouwing, methodologie, resultaten, conclusie en discussie, vorm en schrijfvaardigheid en zelfwerkzaamheid. Het uiteindelijke cijfer voor de thesis is het gemiddelde van beide cijfers. Wanneer er meer dan 2,0 punten verschil is of wanneer één van hen de thesis als onvoldoende beoordeelt, wordt een derde examinerator betrokken. Diens beoordeling is bepalend.

De opleiding en de examencommissie hebben maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing en examinering te waarborgen. Voor de opleiding als geheel is een toetsplan opgesteld. Het toetsplan toont de relaties tussen de beoogde leerresultaten van de opleiding, de leerlijnen in het curriculum, de leerdoelen van de vakken en de toetsvormen in de vakken. Daardoor is duidelijk gemaakt hoe studenten door het halen van de vakken de beoogde leerresultaten van de opleiding bereiken. Voor elk van de vakken is een cursusdossier samengesteld. In dat dossier zijn de relaties tussen de leerdoelen van het vak, de inhoud daarvan en de toetsing binnen het vak beschreven. De examineratoren worden door de examencommissie benoemd. Zij moeten over een BKO-diploma beschikken en gepromoveerd zijn. De examineratoren leggen de toetsen voordat ze worden afgenomen voor aan collega-examineratoren. Voor elk van de toetsen maken de examineratoren toetsmatrijzen en antwoordmodellen of beoordelingsformulieren. De studenten krijgen de beschikking over de cursushandleiding waarin de wijze van toetsing en de weging van het cijfer zijn uitgelegd. De examencommissie bestudeert periodiek het toetsplan en cursusdossiers van de opleiding. De subcommissie bekijkt steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen en theses van de opleiding. De opleiding volgt het beleid inzake fraude en plagiaat van de Faculteit. Alle schriftelijke werkstukken en theses worden op plagiaat gecontroleerd.

Overwegingen

Het panel acht de visie en het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Daarnaast is het panel te spreken over de positie van en het toezicht op toetsing en examinering door de examencommissie.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen. Die hebben een behoorlijke variatie en stemmen overeen met de leerdoelen van de vakken. Het panel vindt dat de opleiding adequate maatregelen neemt om het effect van meeliften tegen te gaan.

De begeleiding en de beoordeling van de Masterthesis zijn in de ogen van het panel naar behoren. Het panel is wel van mening dat de studenten in de thesis zouden moeten aangeven op welke punten zij mogelijkerwijze hebben samengewerkt.

Het panel is positief over de maatregelen die de opleiding en de examencommissie genomen hebben om de kwaliteit van de toetsing en examinering te bewaken. Het panel heeft waardering voor het toetsplan van de opleiding maar vraagt zich wel af of het plan door zijn complexiteit gemakkelijk voor docenten te begrijpen is. Het panel bepleit om het toetsplan en de toetsmatrix te koppelen en het geheel transparanter te maken.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3 Toetsing als voldoende.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

De studenten sluiten de opleiding af met de Masterthesis. Daarin moeten de studenten laten zien de beoogde leerresultaten van de opleiding bereikt te hebben. De studenten moeten in de thesis ook aantonen in staat te zijn een wetenschappelijk onderzoek individueel te voltooien. Het gemiddelde cijfer van de theses was over de jaren 2016/2017 en 2017/2018 afgerond 7,3. Het panel heeft de Masterthesen van vijftien afgestudeerden van de opleiding bestudeerd.

De opleiding heeft een veldadviesraad ingesteld, die bestaat uit senior academici, alumni van de opleiding en vertegenwoordigers van het werkveld. De raad spreekt tweemaal per jaar met het opleidingsmanagement om de opleiding af te stemmen op ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Binnen het curriculum van de opleiding voeren de studenten in het vak *Science for impact 2* een opdracht uit voor een opdrachtgever uit het werkveld waardoor zij met het werkveld in aanraking komen. In de opleiding geven gastdocenten uit het werkveld college waardoor de relatie met de beroepspraktijk ook wordt gelegd. Daarnaast organiseert de opleiding extra-curriculair vaak in samenwerking met de Facultaire Studentenraad en de studievereniging bezoeken aan bedrijven en workshops ter oriëntatie op het werkveld.

Onlangs heeft de opleiding een enquête afgenomen onder afgestudeerden. Het merendeel van de afgestudeerden geeft te kennen tevreden te zijn over hun loopbaan. Tegelijkertijd laat 40 % tot 50 % van hen weten geen betaalde positie op academisch niveau te hebben.

Overwegingen

Het panel vindt de Masterthesen van voldoende niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die de examinatoren aan de theses hebben gegeven. Geen van de theses is door het panel als onvoldoende beoordeeld.

De opleiding heeft volgens het panel een aantal zinvolle stappen gezet om de studenten in contact te brengen met het werkveld en de ontwikkelingen daarin.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten hebben bereikt en dat de opleiding de studenten naar behoren voorbereidt op posities in het domein van de opleiding. Het panel bepleit om meer informatie te verzamelen over de loopbaan van de afgestudeerden, onder meer om het niveau van hun huidige functie beter te kunnen bepalen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten als voldoende.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing	Voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- De beoogde leerresultaten die vermeld zijn onder leervaardigheden nader expliciteren, mede om het verschil tussen het bachelor- en het masterniveau te duiden
- Het pre-masterprogramma verzwaren en de toegang daartoe strikter maken.
- De ruimte in het curriculum voor onderzoeksprojecten terugbrengen ten gunste van meer specialisatievakken.
- De studenten in de thesis aan laten geven op welke punten zij met andere studenten hebben samengewerkt.
- Het toetsplan en de toetsmatrix koppelen en het geheel transparanter maken.
- Meer informatie verzamelen over de loopbaan van de afgestudeerden, onder meer om het niveau van hun huidige functie beter te kunnen bepalen.